

תמיד נשחט פרק חמישי פסחים

פסח ששחמו לשמו ושלח לשמו. אומר ר"י דמיבעיא ליה אפי' לר"מ דקצר בעלמא תפוס לשון ראשון דילמא הכא פסול דלשמו דלינו נוהג בכל הזבחים לא חשיב למיחל והוי עקירה או דילמא אפי' אמר תפוס לשון ראשון אליצא דר' יוסי הוה מני למיבעי אפילו בשלל לשמו ולשמו^א אלף להכי נקט לשמו ושלל לשמו משום דבעיא אפילו אליצא דר"מ: **בשאר ימות השנה**. היינו קודם שהגיע זמן הפסח כדפי' בקונטרס ולכן צעי עקירה לפי שזומד לפסח כשיצא וזכולה שמעתא חשיב ליה דקאי לשמו וכל לאחר הפסח משמע לקמן (ד' סד.) דספיקא הוי דקאמרינן ש"מ פסח בשאר ימות השנה צעי עקירה:

הבא נמי אתי שלא לשמו ומפיק מידו לשמו. ור"מ והא לשמו ושלל לשמו כשר לר"מ ולא אמרינן אתי שלל לשמו ומפיק מידו לשמו ושלל לשמו גרידא פסול אע"ג דסתמא לשמו קאי ואורי' דהתם היינו טעמא דהכשר לשמו נוהג בכל הזבחים הילכך כי אמר לשמו אלס למיחל טפי ולא אתי שלל לשמו ומפיק ליה אלף הכי פסול דלשמו אינו נוהג בכל הזבחים ולהכי לא מתקשה ליה אלף מלאכוליו ושלל לאוכליו דהיינו אלף דפסח גרידא: **סתמו דהני אוכלין קאי הני מימשיבי בו'**. הקשה ריב"ז מה לנו אי לא קאי להני אוכלין מ"מ סתמא לאוכלין קאי או להני או לאמרינן דסתמא לא לחולים או לוקינס קאי^ב ופ"ה שלל לאוכליו מפי' מלאכוליו ושלל לאוכליו נמי אמאי לא עקר לאוכליו דקאמר צרישא ואומר ר"י דכששומט לאוכליו ושלל לאוכליו אינו כשר אלף על ידי אותם אוכלין ששחט ומישב עליהן וסתמיה לאו לאלו אוכלין^ג והרי כאלו לא קאי לאוכליו: וישנו

אלא לאו בעבודה אחת ומדסיפא בעבודה אחת רישא נמי בעבודה אחת מירי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא סיפא בעבודה אחת ורישא או בעבודה אחת או בשתי עבודות איבעיא להו פסח ששחמו בשאר ימות השנה לשמו ושלל לשמו מהו מי אתי שלא לשמו ומפיק ליה מירי לשמו ומכשיר ליה או לא בי אתא רב דימי אמר אמריתא לשמעתיא קמיה דר' ירמיה הואיל ולשמו מכשירו בזמנו ושלל לשמו מכשירו בלבו מוציא מירי שלא לשמו אף שלא לשמו המכשירו שלא בזמנו אין מוציא מירי לשמו ופסול ואמר לי לא אם אמרת בשלל לשמו שכן נוהג בכל הזבחים תאמר בלשמו שכן אינו נוהג בכל הזבחים אלא בפסח בלבד מאי הוי עלה אמר רבא פסח ששחמו בשאר ימות השנה לשמו ושלל לשמו כשר דהא סתמו לשמו קאי ואפילו הכי כי שחיט ליה שלא לשמו כשר אלמא אתי שלא לשמו ומפיק ליה מירי לשמו כי שחיט נמי לשמו ושלל לשמו אתי שלא לשמו ומפיק ליה מירי לשמו א"ל רב אדא בר אבהו לרבא דילמא שאני היבא דאמר מהיבא דלא אמר דהא לאוכליו ושלל לאוכליו כשר וכל היבא דשחיט ליה שלא לאוכליו לחודיה פסול ואמאי הא סתמא לאוכליו קאי אלא שאני היבא דאמר מהיבא דלא אמר ר' יוסי מירי איריא בשלמא התם כמה דלא עקר ליה בשחיטה סתמיה ודאי לשמו קאי אלא הכא סתמיה לאוכליו קאי דילמא מימשיבי הני ואתי אחרני ומימני עליוהי (אחרני) דתנן וישנו

אלא לאו בעבודה אחת. אף בעבודה אחת כשר ומתני' בין בעבודה אחת בין בשתי עבודות קאמר בעבודה אחת כגון שחיטה מכשר ליה דמשום מקצת אוכלין לא פסלי וצמתי עבודות כגון שחט לאוכליו וזרק שלל לאוכליו אף על גב דכולה זריקה שלל לאוכליו כשר משום דאין מחשבת אוכלים צוריקה: **ומדסיפא**. אף בעבודה אחת קאמר רישא נמי אף בעבודה אחת קאמר דלשמו ושלל לשמו פסול דאף בגמר דצריו אלס נתפס ורבי יוסי היא ולא ר' מאיר: **סיפא בעבודה אחת רישא**. אימא לך אי אף בעבודה אחת ורבי יוסי היא אי צמתי עבודות קאמר ולא בעבודה אחת ור"מ דאי בעבודה אחת כשר בלשמו ושלל לשמו דתפוס לשון ראשון: **פסח בשאר ימוס השנה**. כגון שהפרישו קודם לכן ימים רבים וקיימא לן דכשר לשלמים בפירקין דלקמן (ד' ע:.) ואם שחטו לפסח פסול דלאו זמניה ואי לשם שלמים שחטו כשר והיכא דשחטו לשמו ושלל לשמו מהו: **אמריסא לשמעתיא**. למילף מדין צינן אז דפסול: **אין מוציא מירי שלל לשמו**. לתפוס לשון אחרון לצדו ולהכשיר הנשחט שלל לשמו ולשמו: **אף שלל לשמו בו' אין מוציא מירי לשמו**. לתפוס לשון אחרון ולהכשירו: **שן נוהג**. פסולו בכל הזבחים אן לפסול לגמרי צפסח ומתחלת או לפסול מעלות לצעלים לשם חובה בשאר זבחים כדתנן (זבחים ד' ג.) כל הזבחים שזבחו שלל לשמן כשרין לזרוק ולהקטיר אימונים ולאכול שרין ולא עלו לצעלים לשם חובה חוץ מפסח ומתחלת שפסולין לגמרי אלמא נוהג בכל הזבחים הלכך לא אתי לשמו ומפיק לה מיריה לגמרי: **פאמר**. צפסול דלשמו שאינו נוהג אלף צפסח צשאר ימות השנה וכיון דקיל אתי שלל לשמו ומפיק ליה מיריה: **משיכא דלא אמר**. דאף על גב דהיכא דלא אמר צרישא לשמו ואמר שלל לשמו כשר היכא דלאמר פסול: **דאף שלל לאוכליו פסול** ואף על גב דסתמיה לאוכליו קאי אתי שלל לאוכליו ומפיק ליה מסתמיה וכי אמר צרישא לאוכליו והדר שלל לאוכליו לא אתי שלל לאוכליו ומפיק ליה מירי לאוכליו וכשר: **הכי השפא**. ומי דמי סתמא דלאוכליו לסתמא דלשמו דתילפיניהו מהדדי

אלא ודאי בעבודה אחת ומדסיפא כר' ובעיא דרב פפא לא איפשטא. פי' פתיכי מעורבין כדגרסינן בתחלת שבויעת בענין מראות נגעים. אימור דשמעת לה לר"ע בפתוך בתלוק מי שמעת ליה. ובמשנה בתחלת נגעים הפתוך כשלג בין המזוג כשלג הפתוך שבסיד כו'. איבעיא להו פסח בשאר ימות השנה לשם פסח ולשם שלמים מהו, מי אתי שלא לשמו מפי' ליה או לא. לשמו ומכשיר ליה או לא. מפורש בתחלת שחיטת קדשים כי שלל לשמו בכל הזבחים פסול שלא עלו לצעלים לשם חובה ולשמו כשר. ופסח בשאר ימות השנה שלל לשמו כשר ולשמו פסול, זה ביהמה, ופשיט ליה רבא מניה דאתי שלא לשמו מפי' ליה מירי לשמו וכשר וריק ליה הכי קאמר דהא ללולא דהא בסתמא לשמו קאי וכי מפרש בשאר ימות השנה שלא לשמו נחה לשמו וכו', כך אע"פ שהוכר עשיר לשמו בא שלא לשמו ודחאו ונמצא הובח כשר. ואקשינן עליה רב אדא והא סתמא לאוכלין קאי ואי פריש שלא לאוכליו בלבד, פסול אמאי נימא כאלו לאוכליו ושלל לאוכליו שחטו והיה כשר. ודחה רבא ואמר לא דמי בשלמא פסח כיון שהקדשו לשם פסח ודאי נקבע לשם פסח וסתמו שם פסח עליו ואי אפשר לו לשנותו מקדושתו. אבל הני אוכלין מובק דביקי ביה אי משבו הני ואחו אחרינא ונחוו קמאי לגמרי בערנא דאתו בתראי ופסח יכא למימר הכי ולפיכך שאני. איבעיא להו פסח ששחטו בשנינו בעלה בשאר ימות השנה כגון שהיה פסח זה לראובן ושחטו לשם שמעון, מי נחשב זה אותו שנינו בעלים כשינוי קדש, כגון מי שהיה לו פסח ושניה אותו ושחטו לשם שלמים וכשר או לא. ופשיטין שינוי קדש פוסל בזמנו, פי' ב"ד. גרסינן בשחיטת קדשים אשכחו שנינו קדש שינוי בעלים מנא לן, אמר רב פנחס אמר קרא ובשר זבח תורת שלמים, פי' כשם שאם שחט הפסח לשם שלמים פסול, והוה שינוי קדש הפוסל בזמנו, כן אם שחט פסח ראובן בזמנו לשם שמעון פסול, כשם ששינוי קדש שפסולו בזמנו מכשירו שלא בזמנו, כך שינוי בעלים מכשיר אותו שלא בזמנו. ור"פ מזה לשינוי קדש שכן נפסל בשמו, כי היה שמו פסח ונשחט לשם שלמים, נמצא כי נשתנה ונעשה שינוי בזמנו בזה עצמו. עוד נוהג שינוי קדש בארבעה עבודות בשחיטה או בקבלה או בהולכה או בזריקה, בכל אחת מאלו נפסל, לאפוקי שינוי בעלים דאינו נפסל אלא בשחיטה בלבד, כדתנן נמנין ומושכין יריהן ממנו עד שישחוט אבל אם נשחט לשם בעלים אף על פי שנוקד לשם אחר כשר.

א) הכי השתא כ"ל, ב) לקמן פט. וימותא מט: ג) גישין כה"ל. ד) שלל ממנו כ"ל, ד) זבחים דף ד', ה) ולא הלך או זרק ק"י יתכן להיות ועין מה שכתבו הח"מ פ"ק צ"ד דחולין מ"ו ד"ה שהתעשה וכו' דדחוק למאד בפירוש והרע"ב דהתם.

הגהות הב"ח

א) הוב' ד"ה סתמו וכו' לאו לאלו אוכלין קאי והרי:

מוסף רש"י

בגמין ומושכין את ידיהם ממנו. נמנין על הפסח מי שצוה למנוח, ומשך ידיו ממנו מי שצוה למשך (יזחא חס) מי שהיה ממנו ורצה למשך ולהתנות על אחר, משך ידיו הימנו (גישין ב"ה). עד שישחט. אלף לאחר שחטה לא נמנין ולא נמשכין דכתיב ואל ימעט הציט, אם בלא להמעט ולהמשך ממנו, מהיות משה, כחיותו של שיה ימעטו (ח"ט).

מוסף תוספות

א. אי אמרינן הכא לר' יוסי אף בגמר דבריו אדם נתפס ופסול הואיל ופסולא דלשמו אינו נוהג בכל הזבחים. מוס' שאנן. ב. דהא מפרשינן לקמן דלאוכלין ושלל לאוכליו היינו לחולה ולזקן. סס.

התם סתמא דלשמו אלס טובא דכל כמה דלא איעקר ליה שם פסח מינייה סתמא לשמו קאי ואפילו הכי כי אמר שלל לשמו מפיק ליה מסתמיה הלכך כי אמר לשמו צרישא נמי יליף מינייה דאתי שלל לשמו ומפיק ליה מיריה דלא שאני לן צין היבא דלאמר מהיבא דלא אמר אלף לאוכליו מי אלס סתמא דידיה דסתמא ליקו להני אוכלין הא אי צעי מימשכו הני מינייה ומוכרין אותו לחצורה אחרת: **דתנן נמנין עליו ומושכין ידיו ממנו עד שישחט**. הבא למנות עליו ימנה והרובה למשוך ידיו ממנו שכבר נמנה עליו מושך הלכך לא אלס סתמא דלאוכליו ואף על גב דאתי מחשבת שלל לאוכליו ומפקא ליה מסתמא ופסול ליה שאני לן היכא דלאמר לאוכליו צרישא מהיבא דלא אמר דהתם טעמא משום דלא אלס סתמיה הוא ואיכא למימר אימשכו להו קמאי ואימנו עליה חולה חזקן ואישתחית כוליה שלא לאוכליו וכי אמר לאוכליו ושלל לאוכליו הוה ליה מקצת אוכלין ולא פסלי: **ה"ג פסח ששחטו בשאר ימות השנה צנינו צעלים מהו ו"ג לשמו**. שחטו סתם צנינו צעלים. של ראובן היה ושחטו לשם שמעון אלף לא עקר שם פסח ממנו: **צנינו קודש**. שלל לשמו: **צנינו צעלים פוסל**. צפסח צמנו לגמרי וכן צחטאת וצשאר זבחים מושגו מלעלות לשם חובה וכל תורת שינוי קודש עליהן צשמעתא קמייחא דזבחים [ד]: **פסולו בגופו**. שמתעבתו על עצמו של קרבן: **וישנו צארצע עבודות**. שחט או קיבל דמו (או זרק או הלך) שלל לשמו פסול דככל ארבע עבודות דס ילפינן ליה לפוסלה צפ"ק דזבחים (י:.) שחיטה מוצח פסח (שמות יב) שתהא צזיחתו לשם פסח ושאר עבודות מועשית פסח (דברים טו) שיהו כל עשיותיו לשם פסח: וישנו